



Konferencia- felhívás

Második
interdiszciplináris
konferencia
az első világháború
kultúrtörténetéről

E NAGY TIVORNYÁN

Tisztelt Kollégák!

2016 júniusában az MTA BTK Irodalomtudományi Intézete megrendezi az I. világháború kulturális hatásait és következményeit kutató, háromrészesre tervezett konferenciasorozatának második eseményét. Az első, jelentős sikerű konferencia után („Emlékezés egy nyár-éjszakára”, 2014. szeptember) ismét egy Ady-verscímmel jelöljük ki a központi témát. Olyan előadásokat várunk, amelyek a háború percepciójában végbement fordulatot állítják fókuszba: azt a – helyenként évekre elhúzódó – történelmi pillanatot, amikor a kezdeti eufória átadja helyét a fásultságnak, amelyből a művészet és kultúra területén két kiút kínálkozik: az eszképzimus és a radikális szembefordulás. 1916. november közepén mindössze két nap választja el a nemzetközi avantgárd egyik legpompásabb folyóirata, Kassák *Ma* című lapja első megjelenését és a Monarchia talán legjellegzetesebb kulturális terméke, *A csárdáskirálynő* budapesti bemutatóját. A jelenből menekülni kell: akár az elképzelt jövőbe, akár az elképzelt múltba.

Ennek a véletlen egybeesésnek a példája is megmutatja, hogy a háború a maga (legalábbis addig) egyedülállóan borzalmas módján mennyire inspiráló volt a kultúra számára. Sohasem hallott földrajzi nevek – mint Doberdó vagy Verdun – válnak fogalommá egyik napról a másikra, miközben e szavak eredeti denotatívumai, az emberi települések és földrajzi formációk gyakran eltűnnek, terméketlen pusztasággá vagy milliós tömegsírúvá változnak át. Az európai kultúra közvetlenül, teljes nyersségében tapasztalja meg, hogy a felvilágosodás által szabad egyénné nyilvánított emberi lény újra tárgyá, a technológia legsérülékenyebb, de legkönnyebben cserélhető alkatrészévé válhat. Miközben ezt az emberi lényt még mindig erős szálak fűzik a felvilágosodás előtti közösségi kulturális és morális értékrendhez, így ebben a rendkívüli helyzetben – története során alighanem utoljára – még autentikus folklór létrehozására is képes.

Olyan előadásokat várunk tehát, amelyek ennek az egyedülálló inspirációnak a szükségszerűen ellentmondásos lenyomatait tárják fel a korszak magas és tömegkultúrájában, az irodalom, a zene, a tánc, a képzőművészet, a sajtó, a közbeszéd, a folklór, a reklámok, a korabeli médiumok, a front és a hátország, a nagy szellemi teljesítmények és a hétköznapok történetében. A címetek és száz szavas absztraktokat március 31-ig várjuk a kappanos.andras@btk.mta.hu címre.